

PRODUCENTENORGANISATIES UNIES VAN PO'S BRANCHEORGANISATIES

(**PO**)
(**UPO**)
(**BO**)

Guy Lambrechts
Departement Landbouw en Visserij
Dienst Markt- en Ketenbeleid (MarKet)

inhoud

- inleiding
- PO, UPO
- startsteun
- waarom er aan beginnen
- BO
- uitbreiding van de voorschriften
- besluit

- GLB (Gemeenschappelijke landbouwbeleid) vierde in 2012 zijn 50^e verjaardag
- Doorheen de jaren zijn:
  - zijn er al zeer vaak bijstellingen aangebracht (dynamische beleid)
  - er meer en meer lidstaten bijgekomen
  - bestedingen aan voedsel door de burgers afgenomen
  - landbouwuitgaven in de Europese begroting afgenomen
  - uitdagingen voor de landbouwsector toegenomen, zowel naar zijn publieke rol als naar de eisen v.d. consumenten
  - markten verder geliberaliseerd en meer volatiel geworden
- 2014 is een nieuw kantelpunt en een nieuwe start

Ter herinnering:

- GLB bestaat uit:
  - Pijler I
    - **Directe steun** = inkomenssteun aan de landbouwers
    - **Marktmaatregelen**[☆]:
      - **PO's en BO's**
      - marktinterventie
      - private opslag
      - crisismaatregelen
      - handelsnormen
      - In- en uitvoerregelingen
  - Pijler II
    - **Programma's voor Plattelandsontwikkeling**

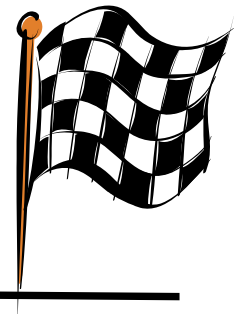
☆ GMO verordening nr. 1308/2013

5

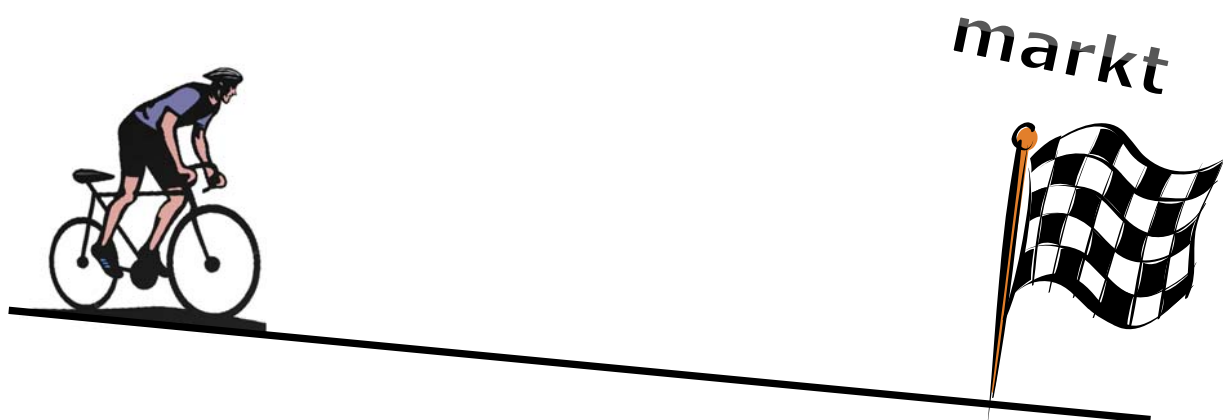
Iedereen hoopt op een makkelijke traject naar de markt

markt

Iedereen hoopt op een makkelijk traject naar de markt

7

Dit heeft de realiteit in petto

8

dippen

Dimmen

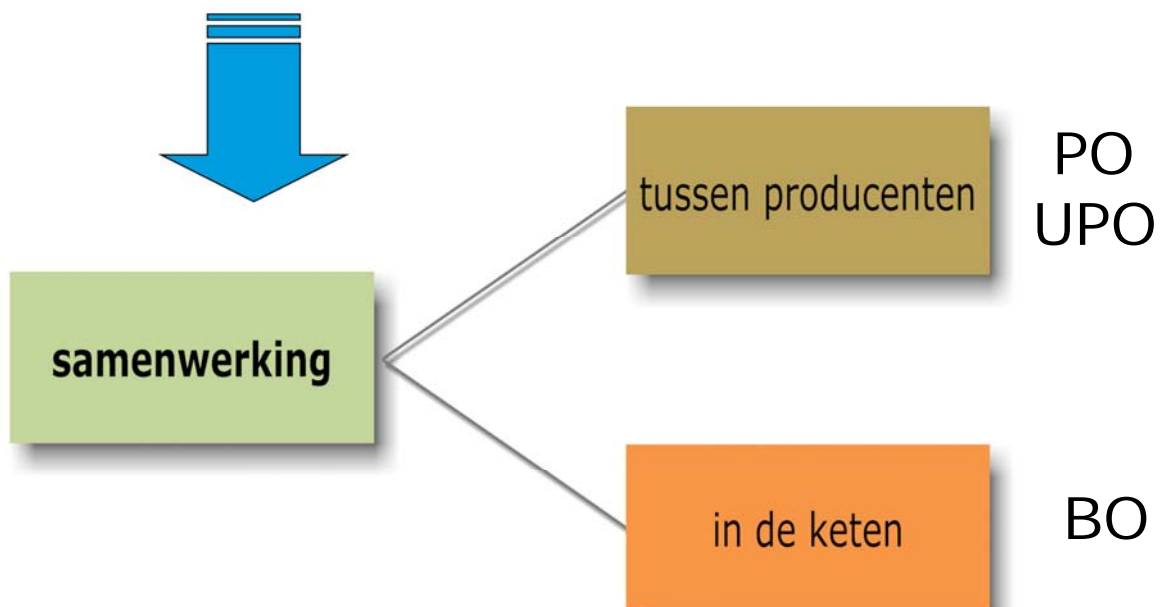
Denken in problemen

dimmen

Denken in mogelijkheden

een producent hoeft niet alleen te staan

PO, UPO

Ultieme doelstelling

- betere positionering in de markt,
- meer prijstransparantie en –transmissie ?
- maar een PO kan veel meer betekenen

- de land- of tuinbouwer moet er beter van worden

- Maar is slecht een instrument! Een middel, geen doel op zich

13

Voor welke sectoren ?

akkerbouw	dierlijke sectoren	tuinbouw	andere
granen	zuivel	groenten + fruit	wijn
rijst	rundvlees	sierteelt	olijven + olie
zaaizaden	varkensvlees	bananen	zijderupsen
voedergewassen	pluimvee		
hop	eieren		
ruwe tabak	konijnen		
vlas en hennep	schapen- en geitenvlees		
chicorei	bijenteelt		
aardappelen			

- ook mogelijk voor deelsectoren
- suikersector voorlopig geregeld op basis van oude KB's (zolang quota blijven)

14

- marktdeelnemers worden niet verplicht zich te organiseren
  - opgericht op initiatief van producenten
  - gecontroleerd door producenten (zeggenschap)
- rechtsvorm = **coöperatie**[☆] (erkend door NRC)
- hoofdzetel in een van de gewesten
- belangrijk deel van zijn leden of omzet in VL
- erkenningsvoorwaarden vast te stellen door minister
  - minimum aantal leden (vb. zuivel en g&f: 40)
  - (minimum volume aan vermarktbaar productie)
- erkenningstermijn: 4 maanden

☆ uitgezonderd zuivel

15

PO: minstens één van de volgende doelstellingen

✓ **Planning productie**, afstemming op vraag (omvang en kwaliteit betreft)

✓ **Concentreren aanbod en afzet** van producten

✓ **productiekosten** optimaliseren, **producentenprijzen** stabiliseren

✓ **Onderzoek** m.b.t. duurzame productietechnieken, innovatie en marktontwikkelingen

✓ **Productkwaliteit** verbeteren

✓ **milieuvriendelijke** teeltmethoden en prod. technieken (technische bijstand)

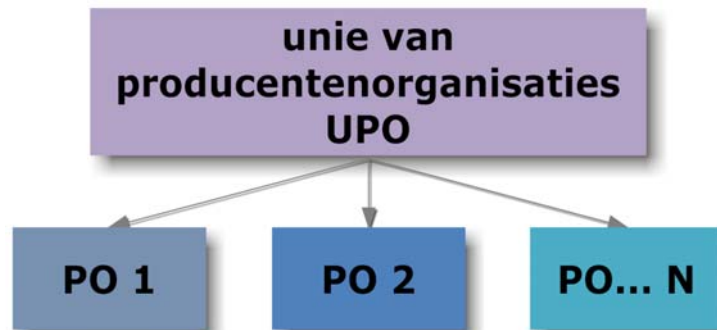
✓ **Bijproducten en afval, beheren** → bescherming van water-, bodem- en landschapskwaliteit, → biodiversiteit in stand houden en verbeteren

✓ duurzame gebruik natuurlijke hulpbronnen, matiging klimaatsverandering

✓ Initiatieven m.b.t. **afzetbevordering**

✓ Ondersteuning i.v.m. termijnmarkten en landbouwverzekeringssystemen

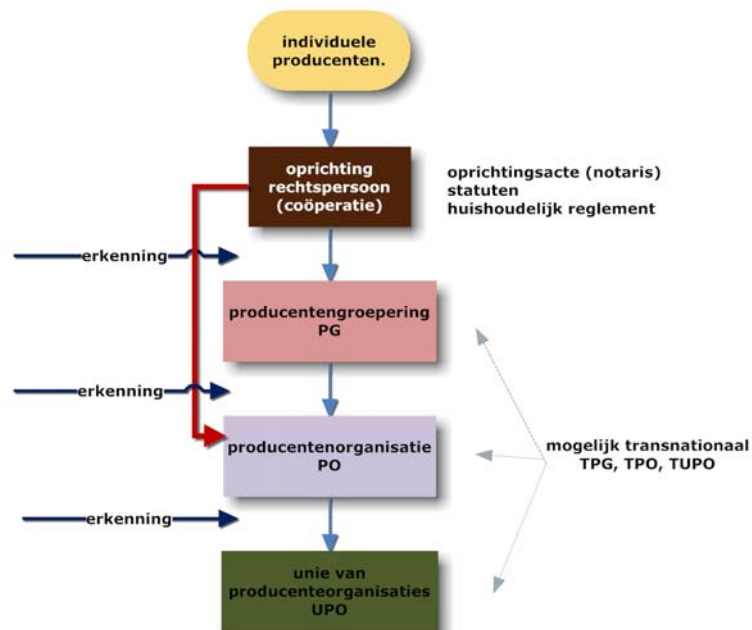

UPO

- dezelfde activiteiten of taken als PO's
  - PO's bepalen wat ze zelf doen of wat de koepel doet
- initiatief van PO's
- erkenning door Lidstaat of regio, waar hoofdzetel gevestigd is
- Wanneer?
  - nood aan samenwerking grotere eenheden
  - geen bereidheid tot fusie?
  - lokale gevoeligheden, verankering
  - soms interessant in geval van transnationale samenwerking

Normale groeiproces PG – PO – UPO in integrale GMO

19

Contractuele onderhandelingen : uitzonderingen

Algemene regel: uniek lidmaatschap (één PO per product), totale leverplicht, eigendomsoverdracht

	zuivel	rundvlees	akkerbouwgewassen	olijfolie
Producten	Rauwe melk	< 12 maanden oud > 12 maand en ouder	zachte tarwe, gerst, maïs, rogge, harde tarwe, haver, triticale, kool- en raapzaad, zonnebloemzaad, soja, paarden- en duivenbonen, voedererwten	olijfolie
Wie	PO: Concentreren van het aanbod en optimaliseren van de productiekosten			
Activiteiten PO (ten minste één)		gezamenlijke <ul style="list-style-type: none"> • distributie, waaronder gezamenlijke verkoopsplatformen of gezamenlijk vervoer; • afzetbevordering • organisatie van kwaliteitscontrole • gebruik van uitrusting of opslagfaciliteiten • aanschaf van productiemiddelen • (beheer afval voortkomend uit productie levend slachtvee) 		
Erkende PO kan onderhandelen	<ul style="list-style-type: none"> • ongeacht eigendomsoverdracht naar PO • over de gezamenlijke productie van alle, dan wel een deel daarvan 			
Maximum volume	<ul style="list-style-type: none"> • < 3,5 % v.d. EU productie, • < 33 % v.d. nationale productie 	< 15 % van de totale nationale productie van die LS, (uitgedrukt als karkasgewichtequivalent voor rundvlees)		< 20 %

20

- LS kan contracten tussen een eerste opkoper en producent verplicht maken met volgende elementen
  - prijs (statisch of formule)
  - hoeveelheid
  - kwaliteit
  - looptijd contract
  - betalingstermijnen
  - modaliteiten rond inzameling of levering
  - voorschriften bij overmacht

Opstartsteun producentenorganisaties

Keuze Vlaams beleid: voorwaarden (I)

- EU kader: Plattelandsbeleid 2014-2020, PDPO= Keuzemenu →mogelijkheid: opstartsteun voor producentenorganisaties
- Maatregel: opstartsteun voor producentenorganisaties
  - *Werking*: via 2 oproepen (calls) met gesloten enveloppe
    - 2015 en 2018
  - *Basisvoorwaarde*: erkenning als PO
  - *Begunstigden*:
    - PO moet bestaan uit actieve landbouwers (Pijler I definitie)
    - Uitgesloten zijn groenten- en fruitsector (steun Pijler I) of tabak (ethische overwegingen)

Keuze Vlaams beleid: voorwaarden (II)

- PO moet minimum één van vooropgestelde doelstellingen hebben en deze opnemen in bedrijfsplan
- goed uitgewerkt bedrijfsplan (analyse markt, business-idee met doelstellingen, organisatorische zaken, verwachte groei in leden en/of omzet PO,...)
- geen dubbelfinanciering
- recent opgericht, focus ligt op nieuwe organisaties
- selectie op basis van criteria:
  - grootte van de PO
  - innovatieve ideeën in businessplan
  - graad van organisatie van sector

- Forfaitaire vergoeding op basis van omzet van de PO
- Maximaal 30.000 euro/jaar gedurende **5** jaren
- Check of voldaan aan doelstellingen businessplan

Omzet < 1 000 000euro	Omzet > 1 000 000 euro
5%	2,5%
5%	2,5%
4%	2%
3%	1,5%
2%	1%

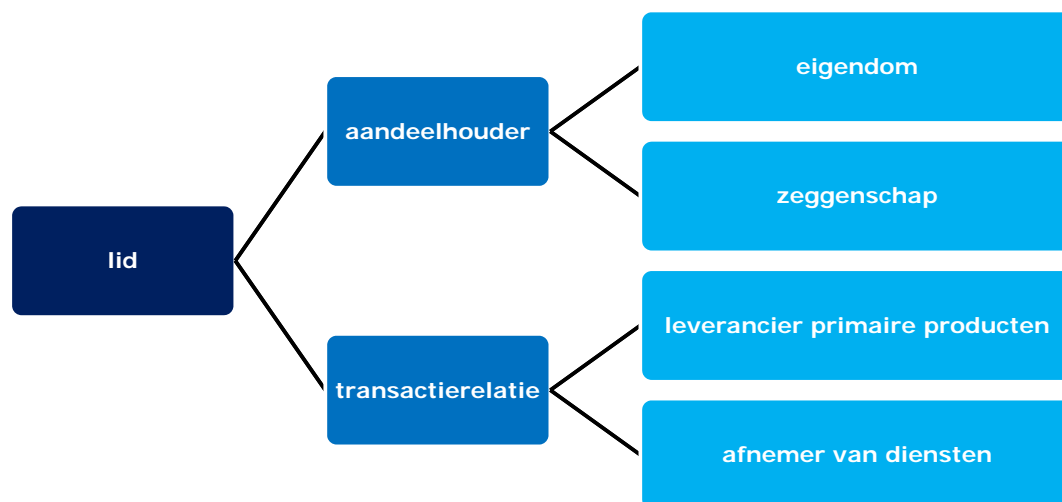
Dossier: Aanvraag tot erkenning

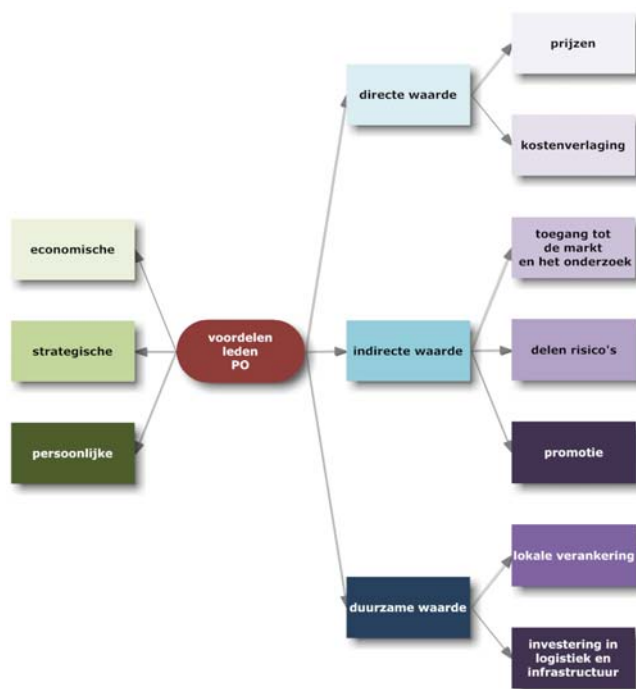
- motivering (welk product)
- oprichtingsacte
- statuten, huishoudelijk reglement
- erkenningsnummer NRC
- ledenlijst
- gemiddelde waarde verkochte productie 3 voorgaande jaren

Waarom zou je er aan beginnen?

Aantoonbaar voordeel

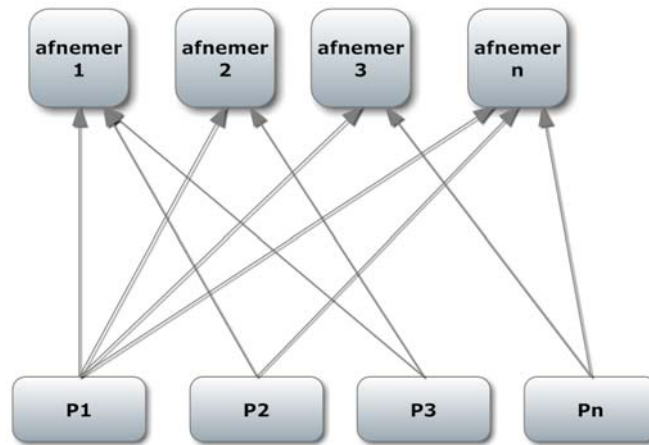

mededinging

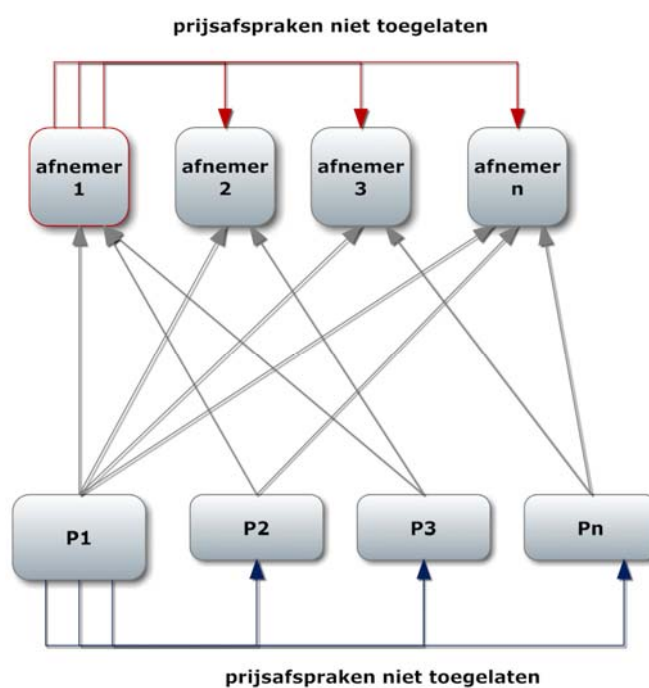

individuele producenten maken afspraken met individuele afnemers

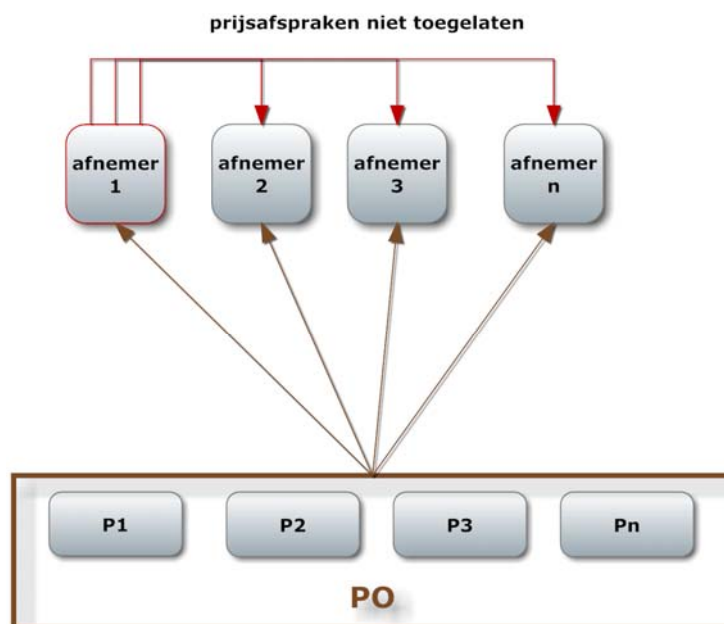
33

Horizontale prijsafspraken : niet toegelaten

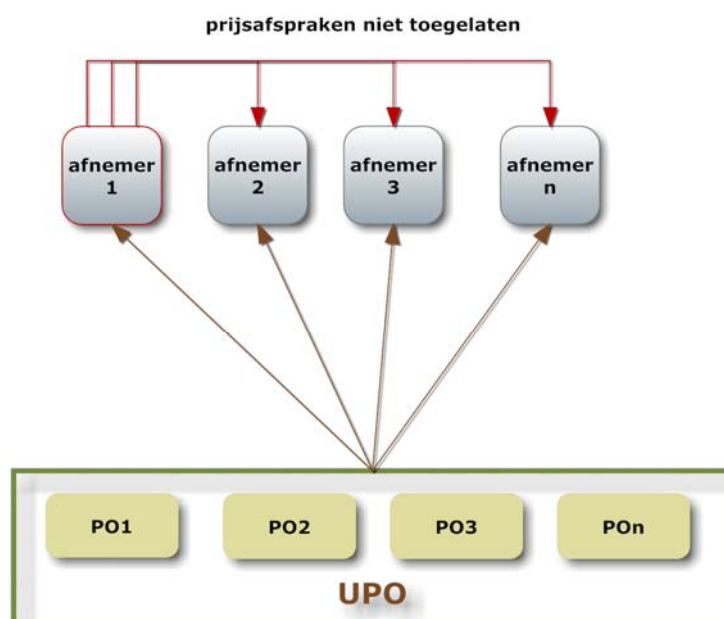
34

PO productieorganisaties mag/moet handelen in naam van en voor rekening van de leden

35

de UPO handelt in opdracht van de PO's voor de gehele of gedeeltelijke productie

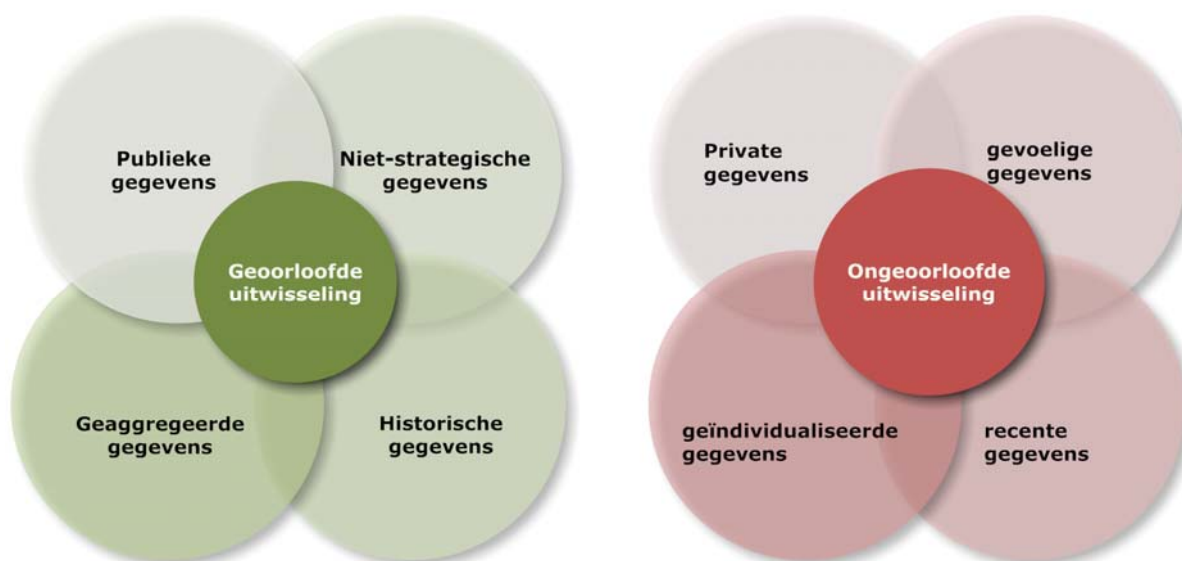

36

Struikelblokken mededinging

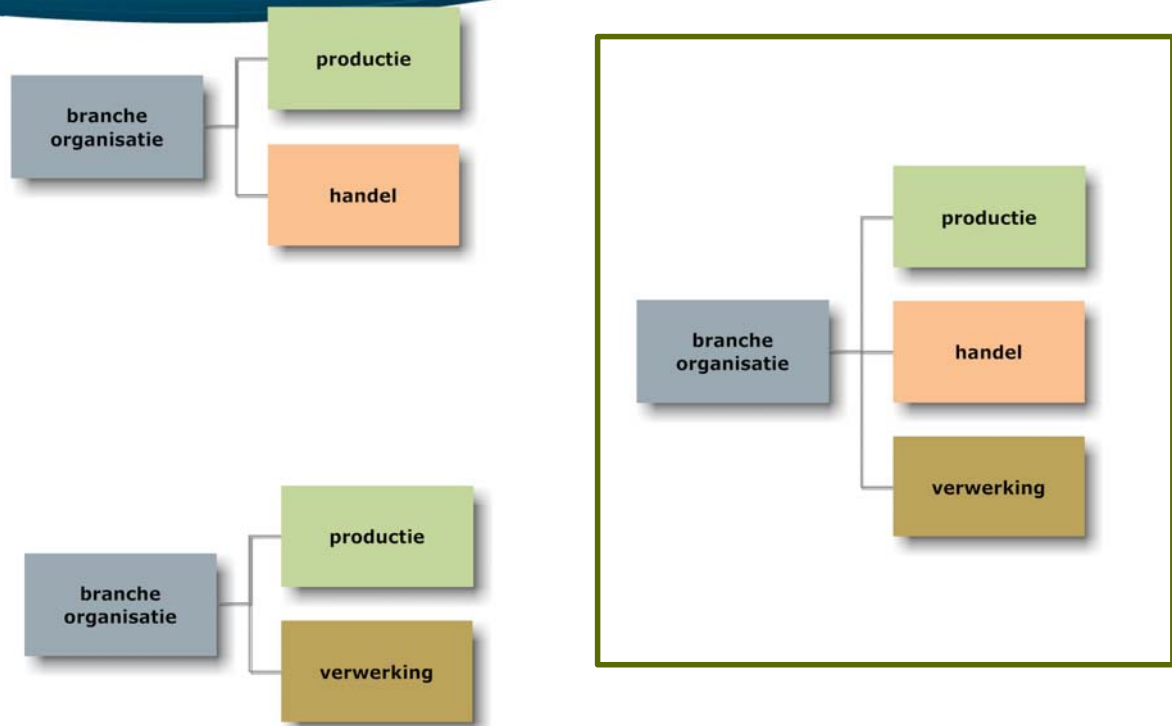
- Afspraken over prijzen, hoeveelheden
- Uitwisselen informatie

informatieuitwisseling

- **samen ondernemen , samen naar de markt**
  - concentratie aanbod → marktmacht
  - schaalvoordelen
- rol in risico-en crisisbeheer
  - termijnmarkten → indekken risico's
  - gezamenlijk verzekeringspolissen afsluiten.
  - COM kan bij marktverstoring maatregelen uitwerken die nog meer slagkracht geven aan PO, UPO of BO
    - marktinterventie, private opslag, gezamenlijke afzetbevordering, tijdelijke planning van de productie.
- mededinging
  - afspraken over prijzen en hoeveelheden
  - informatieuitwisseling
- uitbreiding van de voorschriften

Branche- organisaties

BO: Zelf geen productie, verwerking of handel. Geen prijsafspraken!

Uitbreiding van de voorschriften

Uitbreiding v.d. voorschriften en verplichte bijdragen

- voor alle sectoren en geharmoniseerd (kopie van g&f)
  - LS kan regels uitbreiden van PO, UPO of BO werkzaam in één of meer specifieke economische regio's van een lidstaat
    - zone bestaande uit aan elkaar grenzende of naburige productiegebieden met homogene productie- en afzetomstandigheden
    - geen concurrentievervalsing
    - verenigbaar met geldende nationale en EU-voorschriften
    - counteren van free riders
  - representatief
    - Bepaalde economische regio(s)
    - 60% PO g&f
    - 50% andere PO's
    - 2/3 in verhandeling of verwerking
  - beperkte lijst doelen
    - Lijkt sterk op de doelstellingen van de BO
  - mag vrij verkeer van goederen niet hinderen
- Opleggen van financiële bijdragen van niet-leden
  - voor zover deze bijdragen bestemd zijn voor de kosten die rechtstreeks uit de betrokken activiteiten voortvloeien.

43

Uitbreiding van de regels

44

Welke regels uitbreiden?

- Voorschriften inzake:
  - rapportering over productie en afzet;
  - productievoorschriften stringenter zijn dan regelgeving
  - opstelling standaardcontracten
  - de afzet
  - milieubescherming
  - definitie minimumkenmerken en -normen m.b.t. verpakking en aanbiedingsvorm
  - gebruik gecertificeerd zaaizaad en monitoring kwaliteit producten
  - gezondheid dieren of planten, voedselveiligheid
- maatregelen om potentieel van producten te bevorderen
- maatregelen ter bescherming v.d. biologische landbouw, oorsprongsbenamingen, kwaliteitslabels en geografische aanduidingen
- onderzoek (meerwaarde producten, verbetering productkwaliteit, teeltmethoden →geringer gebruik van gewasbeschermings- of diergeneesmiddelen, behoud van bodem en milieu garanderen)

Tot slot

- Kritisch in de spiegel kijken
- Doel: "Samen" beter te worden

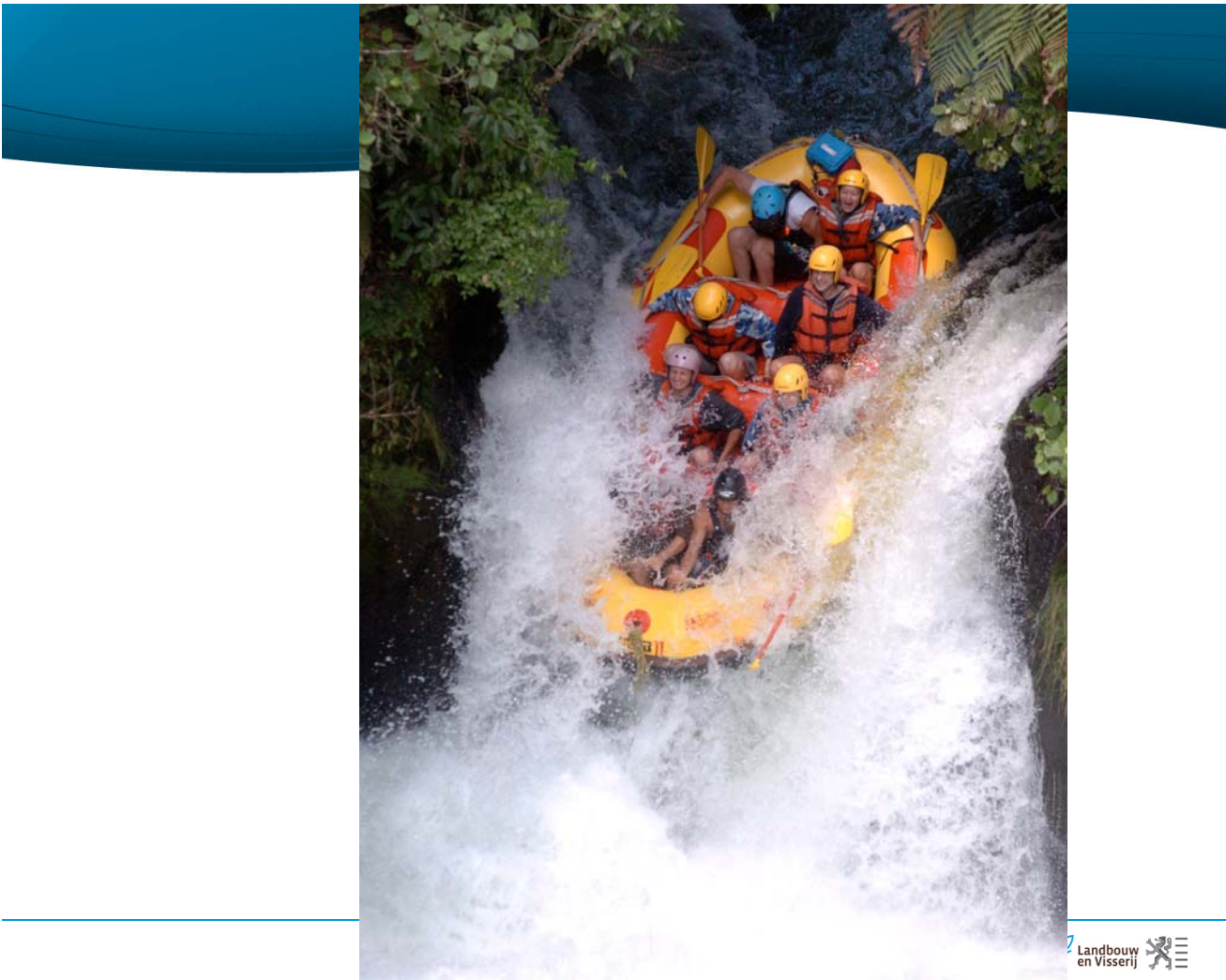

- Betrokkenheid/verwevenheid
- Mogelijkheden om zich te onderscheiden

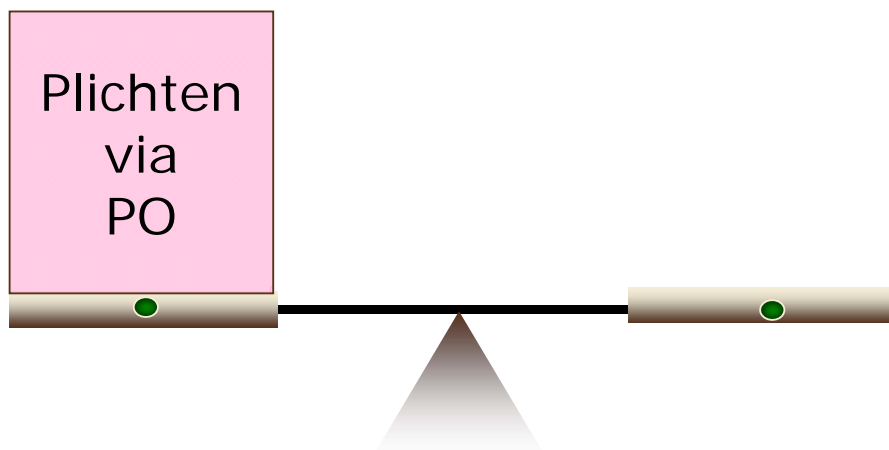

©www.thomaspschak.com

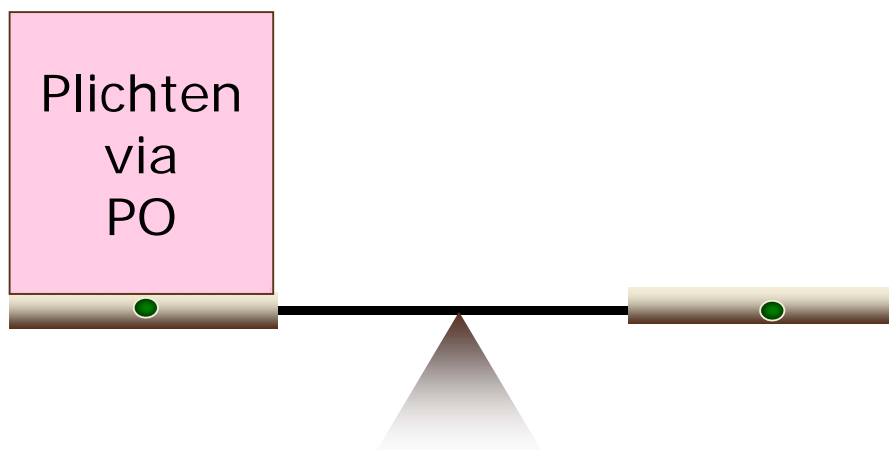

Voordelen voor de producenten

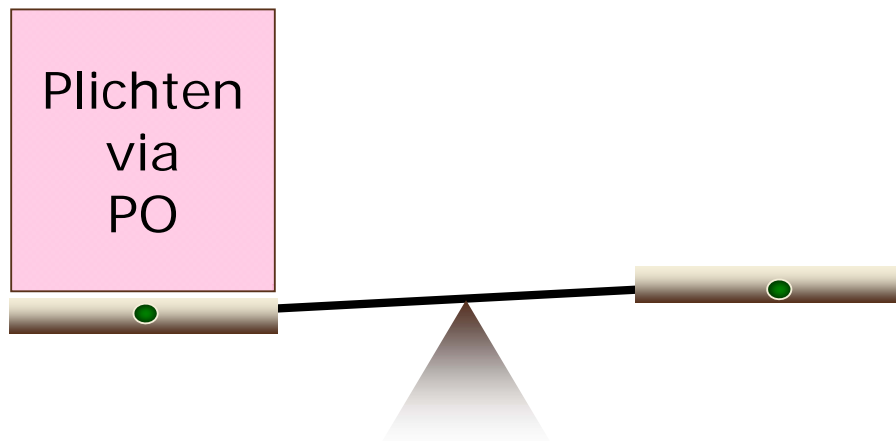
55

Voordelen voor de producenten

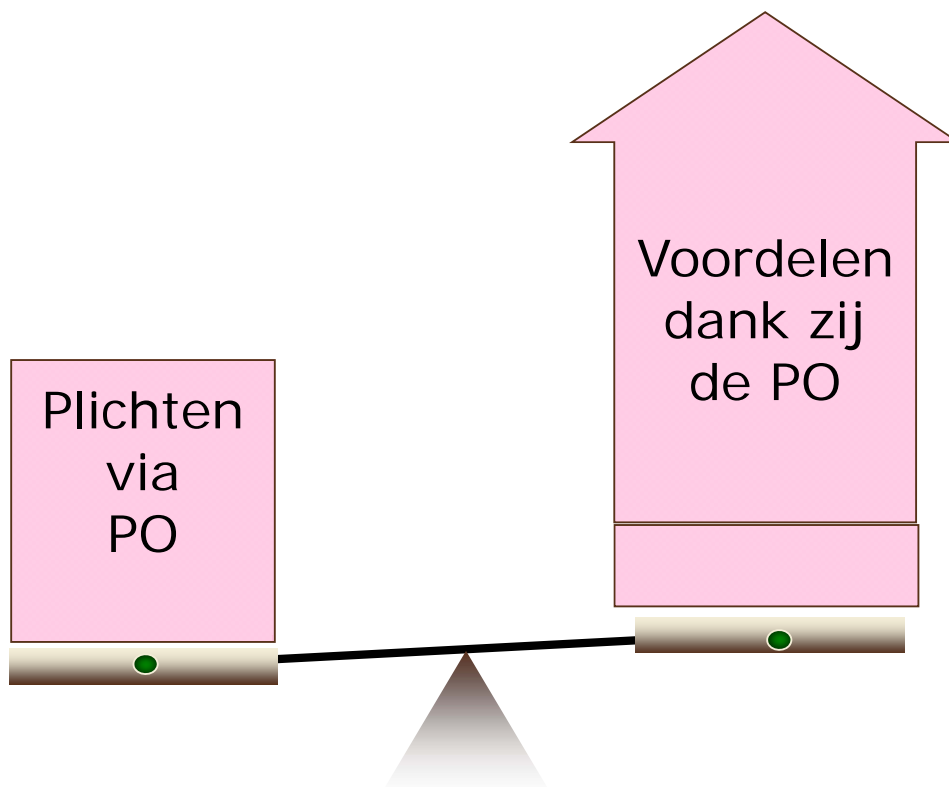
56

Voordelen voor de producenten

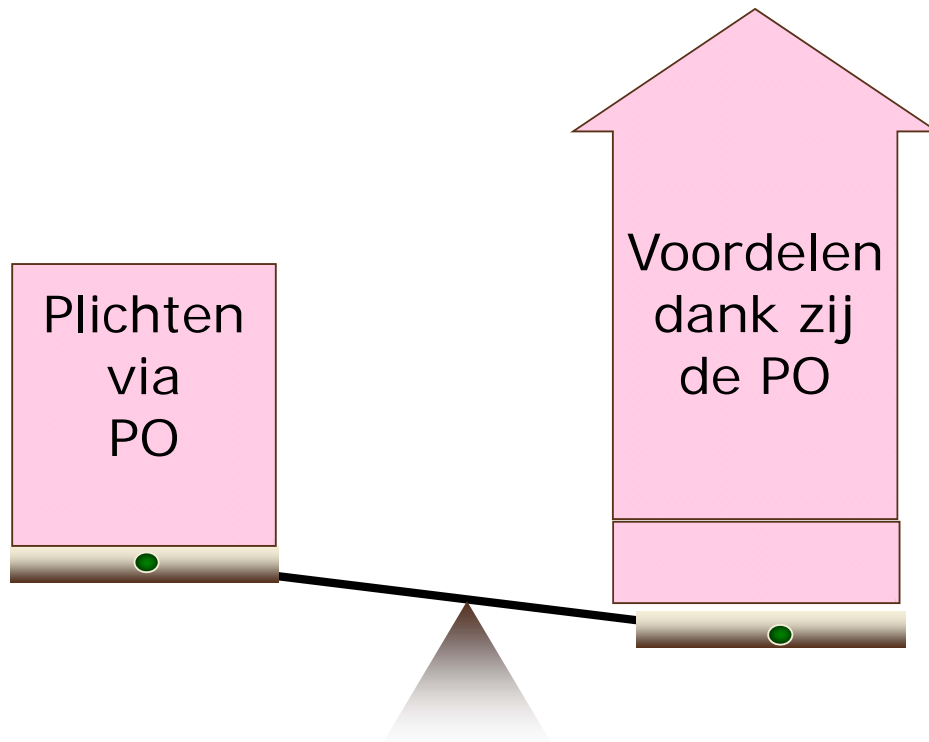

57

Voordelen voor de teler

58

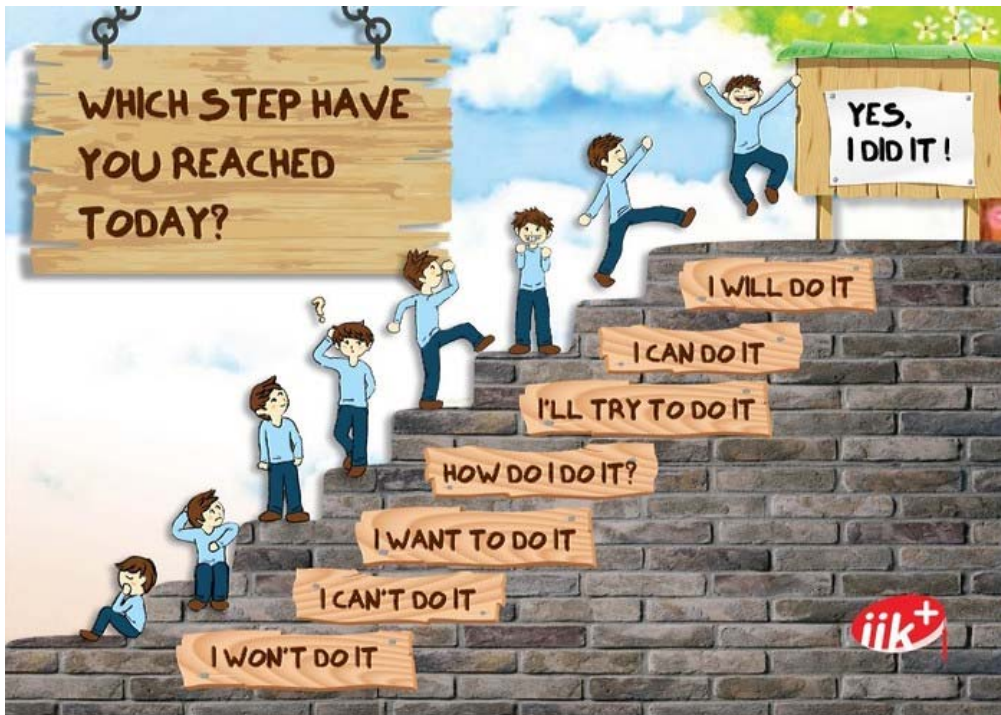
- Samenwerking zal vrijwel altijd een aantal nadelen hebben,
- maar niet samenwerken ook!

Plan the divorce before the wedding

JUST DO IT.

VRAGEN ?

- algemene achtergrondinformatie beleid, wetgeving:
  - Departement LV: Guy Lambrechts, Isabelle Magnus + sectorexperten v.d. dienst MarKet
- dossier en erkenningscontrole
  - Agentschap LV: Lea Elst
- erkenning, schorsing, intrekking: Minister van Landbouw

---

guy.lambrechts@lv.vlaanderen.be